

[סה] שים שלום

אוצר החכמה

אדרייח 1234567

(סודות התפילה)

שים שלום עד בשלום נ"ג תיבות, וכן בלמנצח בנגינות מזמור שיר אלקים יחנינו עד כל אפסי ארץ נ"ג תיבות. וגין פרשיות יש בחומש², לומר כל שומר זאת התורה יבא בגן ויבשרוהו יבא בשלום³.

הגה"ה יש אומרים ברכת כהנים למנחה, ושקר גדול הוא בימינם ובשמאלם, כדברי רבינו אליקים זצ"ל⁴, שהרי אין נשיאות כפים במנחה⁵, וגזרו יום הכפורים אטו כל (ה)שבת. וגם מה"ר שמואל מבבנברק כמו כן לא היה אומר ברכת כהנים במנחה⁶. ואפילו שים שלום לא היה אומר במנחה בשבת, אך שלום רב בדרך כל השנה כולה, כי שים שלום מחובר הוא לברכת כהנים כדברי רבינו החסיד זצ"ל, ויש ראייה וטעם גדול בדבר, אך מהר"ם זצ"ל כתב⁷ שיש לומר שים שלום במנחה בשבת.

יש צרפתיים שאומרים בסיום תפילתם ונאמר אמין⁸, וטעות הוא בידם, כי למלאכים התמידים אצלו להם הוא אומר ואמרו אמין⁹, רבינו החסיד זצ"ל. כשתמנה כל חתימת של תפלת י"ח, עולה לקי"ג תיבות, נגד תפלת חנה מן עלץ לבי עד משיחו קי"ג תיבות¹⁰, וכן קי"ג לב בחומש, לכיון התפלה מלב.

שים שלום א' טובה ב' וברכה ג' חן ד' וחסד ה' ורחמים ו', ו' דברים כאן כנגד ו' שמירות במזמור שיר למעלות אשא עיני אל ההרים¹¹. לכן יברך א' וישמרך ב' יאר ג' ויחנך ד' ישא ה' לך שלום ו'.

ברכיני אבינו כולנו כאחד באור פניך כלומר ברכינו כאברהם שנקרא אחד [שנאמר אחד] היה אברהם¹², שברכת אותו וד' ברך את אברהם בכל¹³. באור פניך כלומר בסבר פנים [יפות¹⁴], כמו באור פני מלך חיים¹⁵. כי במאור¹⁶ פניך נתת לנו ה' אלהינו תורת חיים, [כי בסבר פניך באורה

[סה] (א) תהילים פרק סז. (ב) לפנינו נ"ד פרשיות, ונצבים וילך חשבינן לפרשה אחת, עי' תוס' מגילה לא ב ד"ה קללות. (ג) ישעיה נז ב, ע"פ כתובות קד א. (ד) הובא במעשה הגאונים סי' נא (עמ' 40), הפרדס (עמ' רלג). (ה) עי' תענית כו ב. (ו) עיין הרוקח סימן שיט (עמ' רח). (ז) אגודה מגילה פ"ג לד: וכתבו משום הר"מ וכו' מנחה שבת אומרים שים שלום שקוראים בתורה, כי במאור פניך נתת לנו תורת חיים. וראה הג"מ סדר תפילות אות א, הלכות נשיאות כפים פט"ו ז, תפלה פי"ד ז, תשב"ץ סי' רלט, לקט יושר אר"ח (עמ' 22). ועי' גם הרוקח סדר תפלת יוה"כ (עמ' קיב) לומר שים שלום. (ח) כ"ה ברוב סידורי אשכנז. (ט) עי' מגן אברהם סי' סו סס"ק כז, שהכוונה על ב' המלאכים המליים לו לאדם בכל יום, עי' תענית יא א. (י) ש"א ב א"י. (יא) בבעה"ט שמות מ כא: בסופי הברכות כמו בא"י מגן אברהם בא"י מחיה המתים וכו' קי"ג תיבות. עיין אורחות חיים, ובכל בו (תפלה ה, ב): והרב רבי אליעזר מגרמיישא כתב בספרו כי טוב מאד לכיון בכל חתימה של כל ברכה וברכה, ויש בהן קי"ג תיבות כנגד קי"ג תיבות שיש בתפילת חנה, ומובא בספרו הרוקח הל' חסידות (עמ' ט) ובפירושו עה"ת פרשת פקודי (עמ' קצז).

1 תהילים מזמור קכא. קטעים רבים מכאן מובאים בסידור ר' הירץ ש"ץ. 2 פסוק ביחזקאל לג כד. 3 בראשית כד א. 4 הוספתי ע"פ כ"פ. 5 משלי טז טו. 6 כנוסחת רב עמרם. אבל